

Hållbarhetsbarometer rapport

Mora

Innehållsförteckning

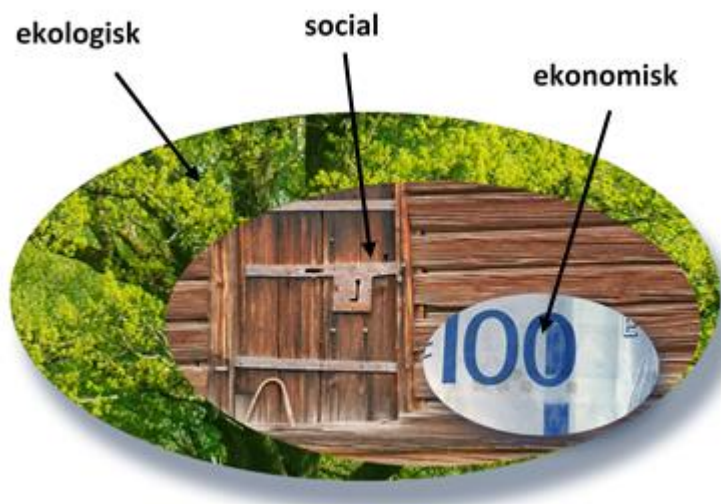
1 Syfte.....	4
2 Hållbart samhälle - om begreppet.....	4
2.1 Förklaring till färgsättning.....	4
3 Ekologisk hållbarhet.....	5
3.1 Energi	5
3.1.1 Slutanvändning av energi, totalt inom den geografiska kommunen, MWh/inv.....	5
3.2 Klimat.....	5
3.2.1 Utsläpp av växthusgaser, ton/år och inv.....	6
3.3 Transporter	6
3.3.1 Andel fossilfria fordon, andel %.....	6
3.4 Natur.....	7
3.4.1 Ekologiskt odlad åkermark, andel %.....	7
3.5 Resurshushållning.....	7
3.5.1 Insamlat hushållsavfall, kg/person	8
3.5.2 Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl biologisk behandling, andel %.....	8
3.6 Kommunens egna miljöarbete	9
3.6.1 Energianvändning i kommunala byggnader, kWh/kvm	9
3.6.2 Koldioxidutsläpp byggnader, ton.....	10
3.6.3 Koldioxidutsläpp resor, ton	10
3.6.4 Andel fossilfria fordon, andel %.....	11
3.6.5 Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under årets 6 första månader enligt KKiK, andel %.....	11
4 Social hållbarhet	12
4.1 Ge alla barn en bra start i livet.....	12
4.1.1 Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel %	12
4.1.2 Ohälsotal, totalt	13
4.1.3 Återstående medellivslängd vid födseln, kvinnor, kommun, år.....	14
4.1.4 Återstående medellivslängd vid födseln, män, kommun, år.....	14
4.2 Ge alla barn och unga goda förutsättningar under tiden i skolåldern	15
4.2.1 Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel %.....	15
4.2.2 Andel elever som har en positiv syn på undervisningen, åk 5, andel %.....	16
4.2.3 Elever i åk 5: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel %.....	17
4.2.4 Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel %.....	17
4.3 Ge alla förutsättningar till egen försörjning.....	18

4.3.1	Långtidsarbetslöshet 25-64 år i kommunen, andel % av befolkning	18
4.3.2	Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning, andel %	19
4.3.3	Hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd i 10-12 månader under året, andel av bef. %	19
4.4	Skapa hälsofrämjande och hållbara miljöer och samhällen	20
4.4.1	Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel %	20
4.4.2	Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv.	21
4.4.3	Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel %	21
4.4.4	Valdeltagande i senaste kommunvalet, %	22
4.4.5	Lönegap, median kvinnor - median män anställda av kommunen, kr	23
5	Ekonomisk hållbarhet	23
5.1	Kommunkoncernens ekonomi	23
5.1.1	Resultat före extraordinära poster kommunkoncern, kr/inv	23
5.1.2	Soliditet kommunkoncern, %	24
5.1.3	Skattesats till kommun, %	24
5.1.4	Nettoinvesteringar exkl. finansiella investeringar kommun, kr/inv	25
5.2	Kommunens invånare	25
5.2.1	Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel%	25
5.2.2	Demografisk försörjningskvot	26
5.2.3	Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel %	26
5.3	Näringslivsklimat	27
5.3.1	Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare	27
5.3.2	Nettoinpendling till kommun, andel %	28

1 Syfte

Välkommen till Hållbarhetsbarometern. Den är kommunens verktyg för att följa upp att vi stärker en hållbar utveckling i Mora och arbetet med en successiv måluppfyllelse. Nyckeltalen är i huvudsak tagna ur Kolada, Kommun- och landstingsdatabasen. Barometern utvecklas och uppdateras kontinuerligt en gång per år. Arbetet pågår med att ta fram en målbild och strategi för Hållbara Mora som enligt plan antas under 2018.

Utgångspunkten för Mora kommuns långsiktiga arbete är att det ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart. När dessa tre hållbarhetsaspekter samverkar får Mora en hållbar utveckling.

2 Hållbart samhälle - om begreppet

Ett sätt att göra hållbarhetsbegreppet mer konkret är att definiera det i termer av olika dimensioner eller kategorier av fenomen, resurser och processer, exempelvis genom att tala om ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Modellen som numera är vedertagen inom hållbarhetsforskningen förtydligar att de tre hållbarhetsperspektiven ekologisk, social och ekonomisk är beroende av varandra. Den visar att det ekonomiska systemet är en del av det sociala och att det sociala är en del av det ekologiska. Det ekologiska systemet är basen och sätter gränser för de övriga dimensionerna.

Mål: Social hållbarhet i form av välfärd, trygghet, vård, skola omsorg, kultur, fritid, arbete och delaktighet

Medel: Ekonomisk hållbarhet i form av politiska beslut, ekonomisk balans och resurshushållning

Villkor: Ekologisk hållbarhet i form av ekosystemtjänster, naturresurser, planetens absoluta gränser

2.1 Förklaring till färgsättning

För att ge en bild av Mora kommuns hållbarhetsarbete används ett antal nyckeltal/mått indelade i fokusområden. Alla mått har färgsatts - grön, gul, röd. Mått som hämtats i kommundatabasen Kolada har fått sin färg utifrån Moras placering i förhållande till andra kommuner. Grön färg = de 25% bästa. Röd färg = 25% sämsta. Gul färg = 50% mittersta. Övriga mått har fått sin färg genom egen bedömning.

3 Ekologisk hållbarhet

Beskrivning

Ekologisk hållbarhet brukar ofta beskrivas som att den sätter ramarna eller ligger till grund för de två andra hållbarhetskomponenterna (social och ekonomisk hållbarhet). Den handlar om jordens ekosystem och att långsiktigt behålla dess önskade funktioner, till exempel produktion av mat och energi, tillhandahållande av rent vatten, klimatreglering, rekreation.

3.1 Energi

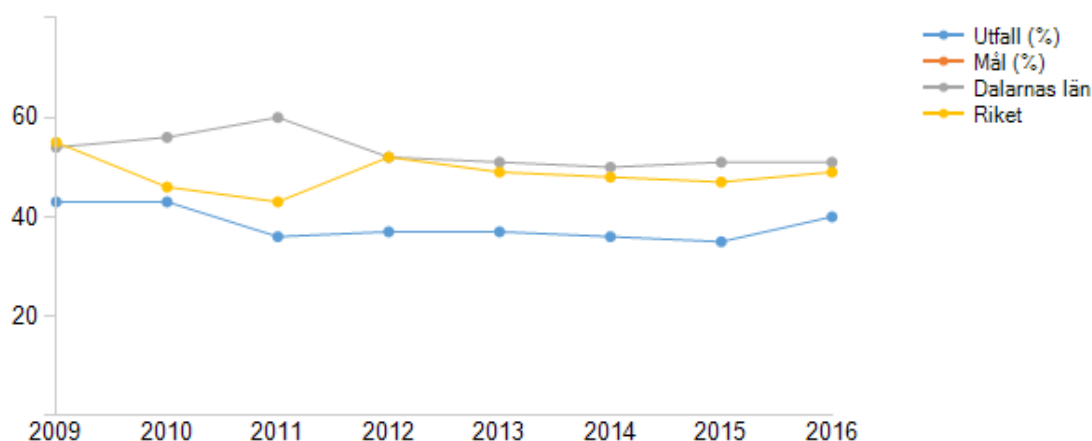
Beskrivning

Målbild: Energianvändningen är effektiv och hushållande och kommer framförallt från förnybara energikällor

3.1.1 Slutanvändning av energi, totalt inom den geografiska kommunen, MWh/inv

Kommentar

Den totala energianvändningen år 2016 i Mora är ca 807 GWh och 40 MWh/inv. Det är en ökning jämfört med tidigare år vilken framförallt kommer från ökning inom industri- och transportsektor.

Beskrivning

Slutanvändning av energi totalt inom den geografiska kommunen, MWh/inv (N45905) Slutanvändning av energi totalt mätt i megawattimmar (MWh) dividerat med antal invånare i kommunen. Avser total slutanvändning av energi som sker inom den geografiska kommunens gränser. Källa: Energimyndigheten och SCB.

3.2 Klimat

Beskrivning

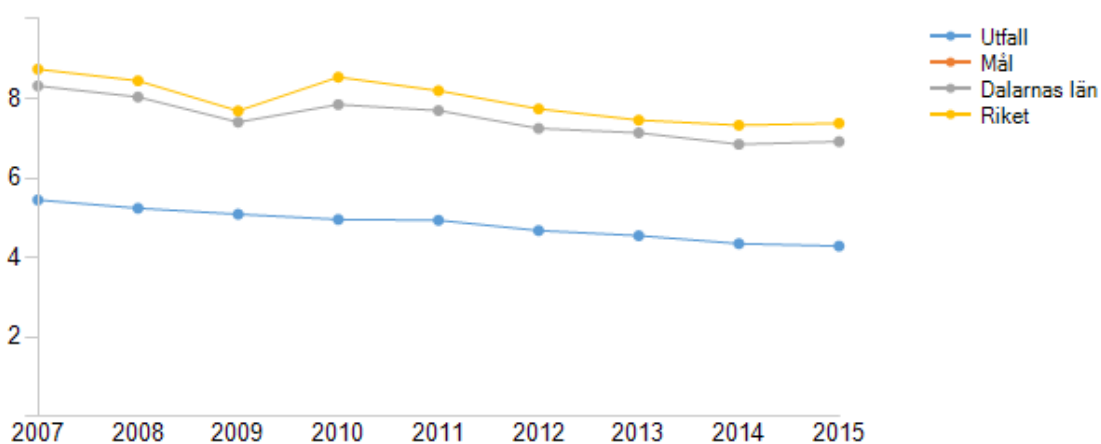
Målbild: Klimatpåverkan är begränsad och användningen av fossila bränslen har i stort sett upphört

3.2.1 Utsläpp av växthusgaser, ton/år och inv.

Kommentar

Utsläpp av växthusgaser visar en minskande trend i Mora liksom i länet och Sverige men trots detta står vi inför en stor utmaning att nå det nationella målet med minst en 85 procentig minskning mellan åren 1990 och 2045.

De redovisade värdena är territoriella utsläpp och där ingår inte de utsläppen som vi orsakar utomlands, s.k. indirekta utsläpp. I Sverige har dessa ökat med 50 % sedan 1993. Konsumtionsbaserade utsläpp visar hur mycket utsläpp vår konsumtion orsakar och inkluderar både direkta och indirekta utsläpp. Statistik om konsumtionsbaserade utsläpp finns inte på regional och lokal nivå, men de nationella konsumtionsbaserade utsläppen påvisar en ökning sedan 1993. Det är sannolikt att även Mora och Dalarnas utsläpp ur ett konsumtionsperspektiv har ökat.

Beskrivning

Utsläpp av växthusgaser inom kommunens gränser, ton CO₂-ekv/inv. Utsläpp av växthusgaser inom kommunens geografiska gränser, ton CO₂-ekvivalenter/invånare. Ibland kan enskilda industriverksamheter leda till höga utsläpp inom en kommuns gränser. Källa: RUS (Regional utveckling och samverkan i miljömålssystemet) samt Nationella emissionsdatabasen, Kolada (N00401)

3.3 Transporter

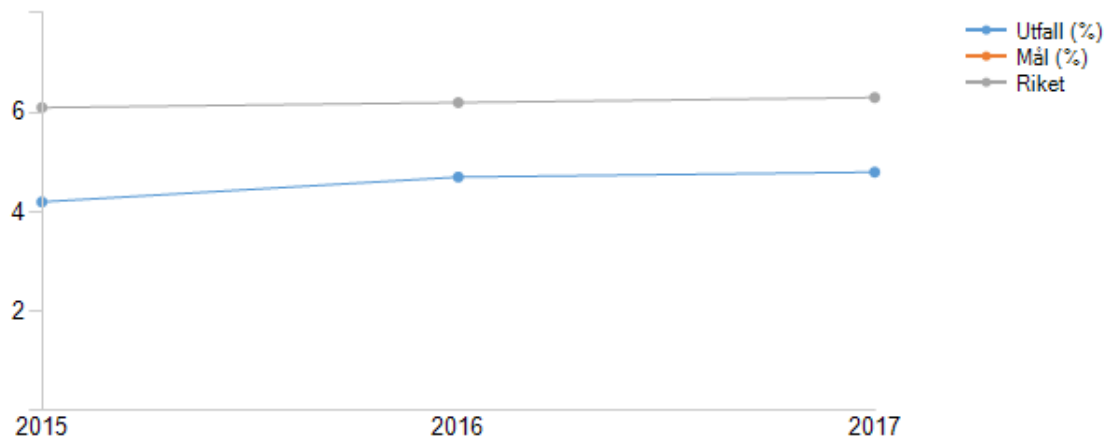
Beskrivning

Målbild: Transportsystemet är tillgängligt, resurssnålt och stimulerar till gång och cykling.

3.3.1 Andel fossilfria fordon, andel %

Kommentar

- Andelen fossilfria fordon ökar men ligger lägre än riket och dessutom långt ifrån den nationella målsättningen om fossiloberoende fordonflotta år 2030.

Beskrivning

Andel registrerade fossilfria fordon av totalt antal. Källa: Miljöfordonsdiagnos

3.4 Natur

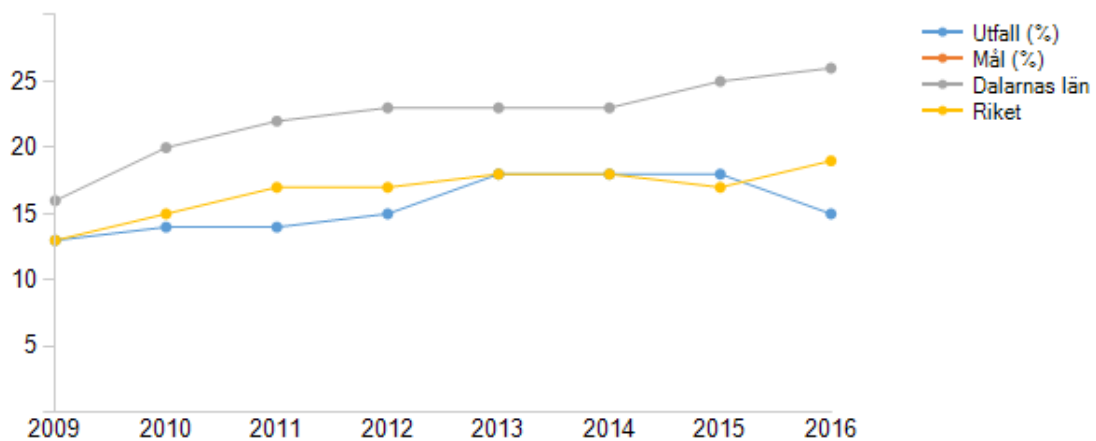
Beskrivning

Målbild: Naturens resurser och dess ekosystemtjänster är hållbart använda.

3.4.1 Ekologiskt odlad åkermark, andel %

Kommentar

♦ Mora ligger lägre än länet och medelvärdet för alla kommuner.

Beskrivning

Ekologiskt odlad åkermark kommun, andel (%) Ekologiskt odlad åkermark kommun, andel (%). Källa: Jordbruksverket, Kolada (N00403)

3.5 Resurshushållning

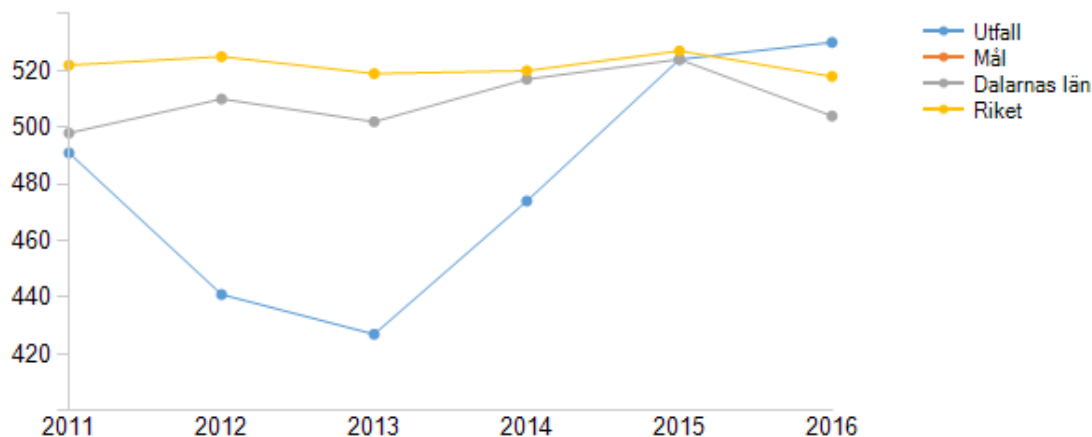
Beskrivning

Målbild: Sambandet mellan avfallsmängder och tillväxt är bruten.

3.5.1 Insamlat hushållsavfall, kg/person

Kommentar

- ◆ Avfallsmängderna från hushållen visar på en ökande trend de senaste åren. Mora ligger högre än länet och medelvärdet för alla kommuner.

Beskrivning

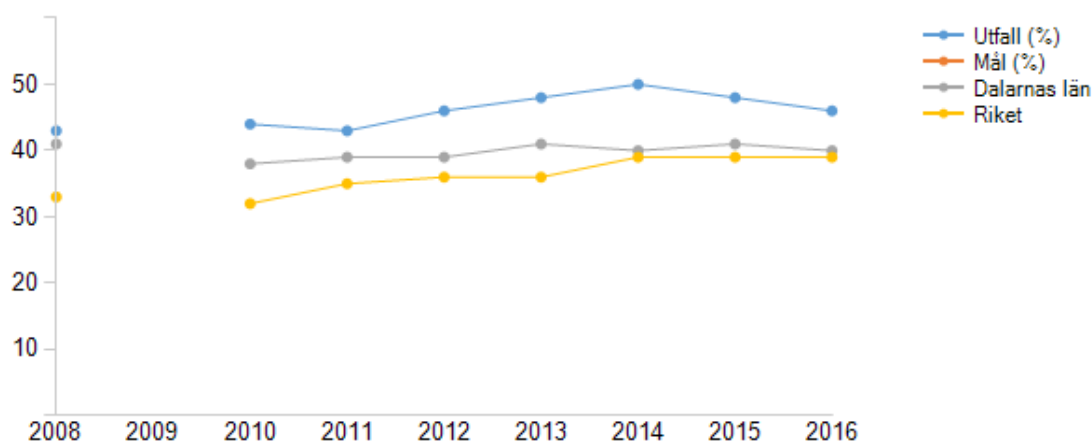
Insamlat hushållsavfall kommun, kg/person Detta är ett utvecklingsnyckeltal, se frågor och svar på kolada.se för mer information. Antal kg hushållsavfall per invånare och år i kommunen. I hushållsavfall ingår kärll- och säckavfall, grovavfall inklusive trädgårdsavfall, farligt avfall, jämförbart avfall från bland annat affärer, kontor, industrier och restauranger, samt den del av hushållsavfallet som omfattas av producentansvar (förpackningar, tidningar, elavfall, batterier etc.), även om det inte faller under kommunalt renhållningsansvar. Invånarantalet justeras med hänsyn till fritidshus, gästnätter och in-/utpendling. I utpräglade fritidshuskommuner eller kommuner med omfattande turistverksamhet genereras betydligt mer hushållsavfall än vad de permanentboende ger upphov till. Även i kommuner med stort inpendlingsöverskott genereras mycket hushållsavfall via arbetsplatserna. Genom att använda ett justerat invånarantal speglas mängden avfall per person på ett mer korrekt sätt för den egna kommunen, vilket underlättar jämförelser med andra kommuner. Källa: Avfall Sverige, Kolada (U07801)

3.5.2 Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl biologisk behandling, andel %

Kommentar

Mora ligger bättre än länet dock något lägre än år 2016.

Beskrivning

Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%) Detta är ett utvecklingsnyckeltal, se frågor och svar på kolada.se för mer information. Antal kilogram hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning inklusive biologisk behandling dividerat med totalt antal kilogram insamlat hushållsavfall. Multiplieras med 100 för redovisning i procent. I procenttalet ingår också den s.k. rejekten, dvs. den mängd som samlats in för materialåtervinning men som ej kunnat materialåtervinnas. I hushållsavfall ingår mat- och restavfall (inklusive så kallat jämförligt avfall från bland annat affärer, kontor, industrier och restauranger), grovavfall inklusive trädgårdsavfall, farligt avfall samt den del av hushållsavfallet som omfattas av producentansvar (förpackningar, tidningar, elavfall, batterier etc.) även om det inte faller under kommunalt renhållningsansvar. Källa: Avfall Sverige, Kolada (U07414)

3.6 Kommunens egna miljöarbete

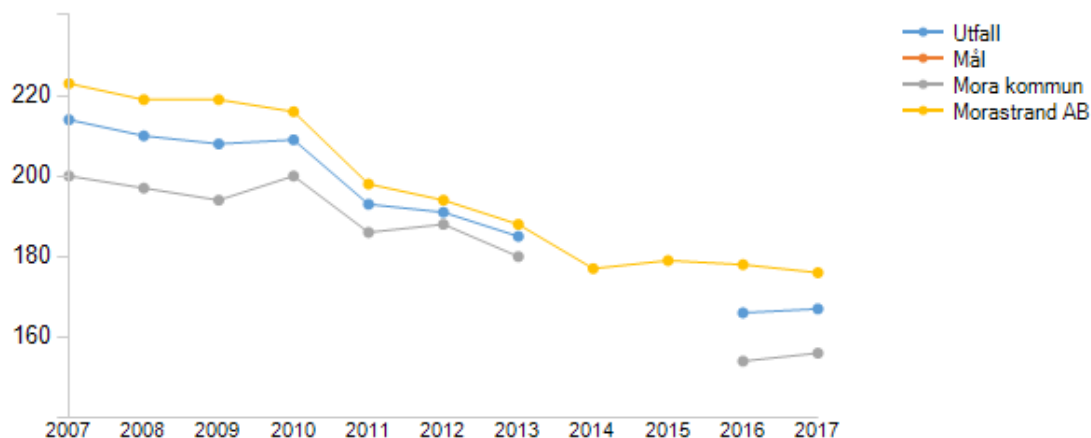
Beskrivning

Målbild: Kommunens eget miljöarbete ska vara ett föredöme

3.6.1 Energianvändning i kommunala byggnader, kWh/kvm

Kommentar

- Energianvändningen per ytenhet i kommunala byggnader har mellan åren 1998 och 2017 minskat med 29 procent.

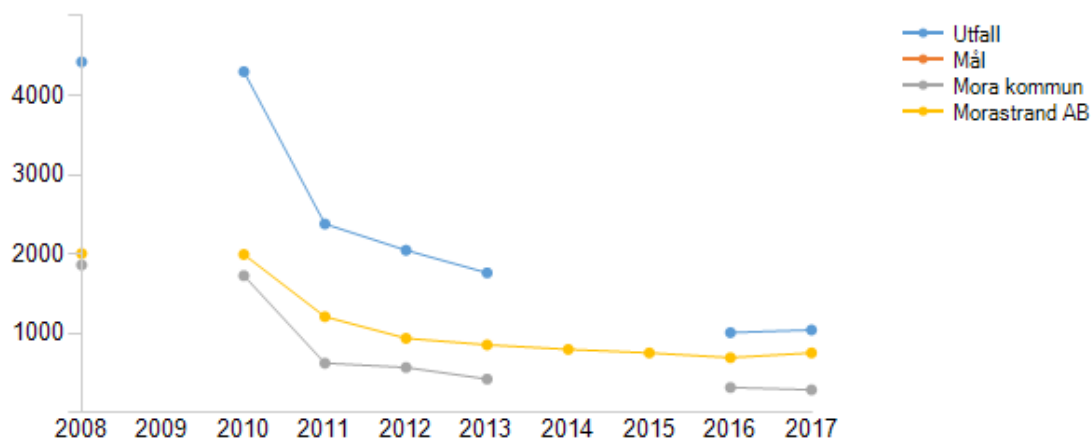
Beskrivning

Tillförd köpt energi (uppvärmning och fastighetsel) per ytenhet i kommunala byggnader.
Källa: Egen sammanställning av Mora kommun och Morastrand AB

3.6.2 Koldioxidutsläpp byggnader, ton

Kommentar

- Koldioxidutsläppen (av fossilt ursprung) från energianvändningen i byggnader ägda av Mora kommun och Morastrand AB har minskat med 80 procent sedan 1998. Förklaringen till minskningen är bland annat energieffektivisering, minskad oljeanvändning, egen vindkraftsel samt minskad fossil andel i fjärrvärmen. Den lilla ökningen mellan 2016 och 2017 härrör ffa från ökade utsläppssiffror i fjärrvärmen.

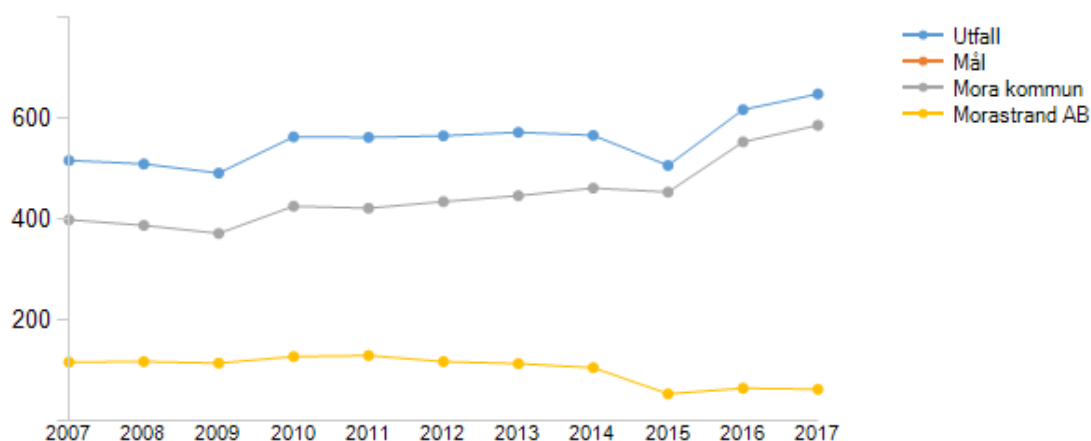
Beskrivning

Koldioxidutsläpp (fossilt ursprung) från energianvändning i kommunala byggnader. Källa: Egen sammanställning, EON

3.6.3 Koldioxidutsläpp resor, ton

Kommentar

- Koldioxidutsläppen från våra resor fortsätter, tvärtemot målsättningen, att öka. Inom Mora kommun ser vi en ökning med 27 procent mellan åren 2010 och 2017.

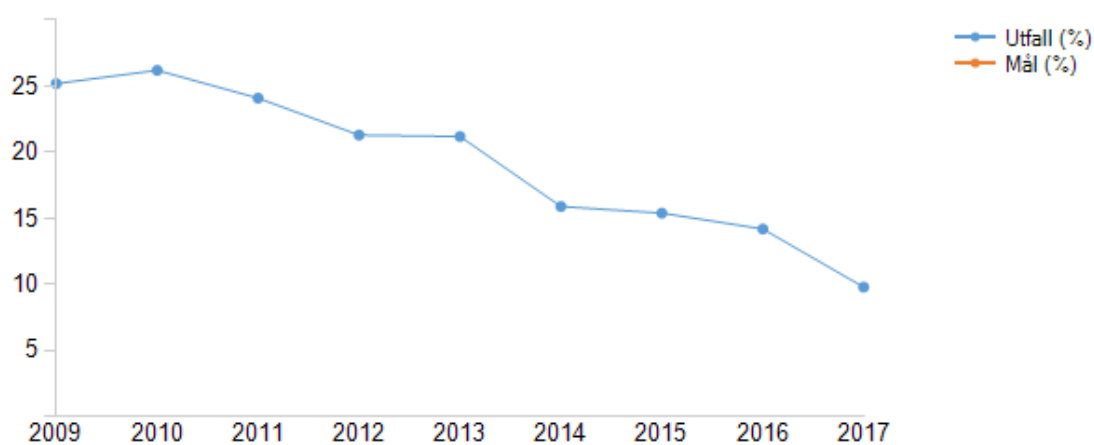
Beskrivning

Koldioxidutsläpp från kommunens tjänsteresor, grundat på inköpt mängd drivmedel samt resor i tjänst med egen bil. Källa: Egen sammanställning, Drivmedelsleverantörer

3.6.4 Andel fossilfria fordon, andel %

Kommentar

- Andelen fossilberoende fordon har minskat från 25 procent 2009 till 10 procent 2017. Förklaringen till detta är att etanolbilar har bytts ut mot framförallt dieseldrivna bilar.

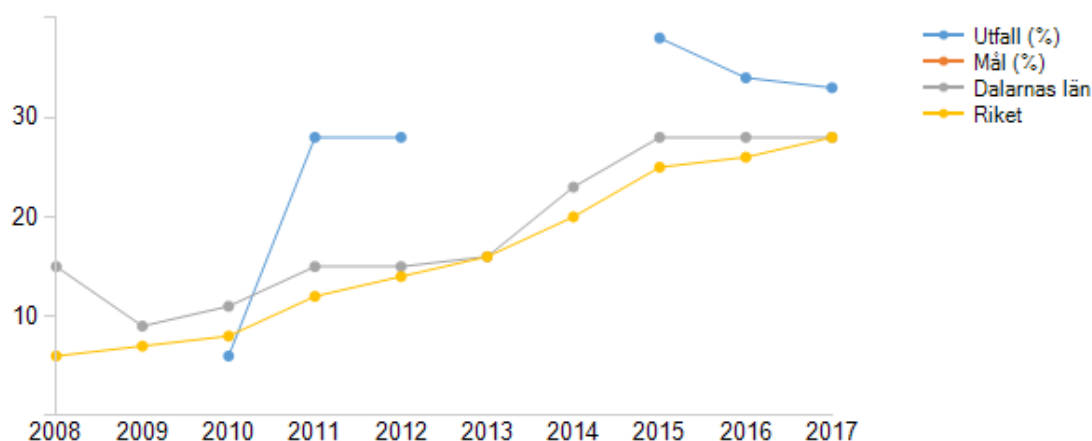
Beskrivning

Biobilsandelen av Mora kommun och Morastrand AB:s personbilar. Källa: Miljöfordonsdiagnos

3.6.5 Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under årets 6 första månader enligt KKiK, andel %

Kommentar

- 2017 års värde grundar sig på årets 6 första månader enligt KKiK. Andelen ligger något lägre än året innan och Mora ligger nu bland de mittersta 50 procenten av kommunerna.

Beskrivning

Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%) Detta är ett utvecklingsnyckeltal, se frågor och svar på kolada.se för mer information. Kostnad i kronor för inköpta ekologiska livsmedel dividerat med kostnad i kronor för total mängd inköpta livsmedel i kommunen. Avser ekologiska livsmedel enligt KRAV-märkning, EU:s miljösymbol för ekologiska livsmedel eller andra likvärdiga symboler där det finns en erkänd certifiering som garanterar produktens ekologiskt producerade innehåll. Mätningen avser årets första 6 månader. Källa: Egen undersökning i kommunen, Kolada (U07409)

4 Social hållbarhet

Beskrivning

Social hållbarhet berör människors livsbetingelser i samhället, till exempel hälsa, trygghet, utbildning, rättvisa och maktutövning, samt möjligheterna att förbättra dem. Förutom det individuella perspektivet handlar det om hur dessa livsbetingelser fördelar sig mellan människor. De mänskliga rättigheterna är grundläggande för social hållbarhet.

4.1 Ge alla barn en bra start i livet

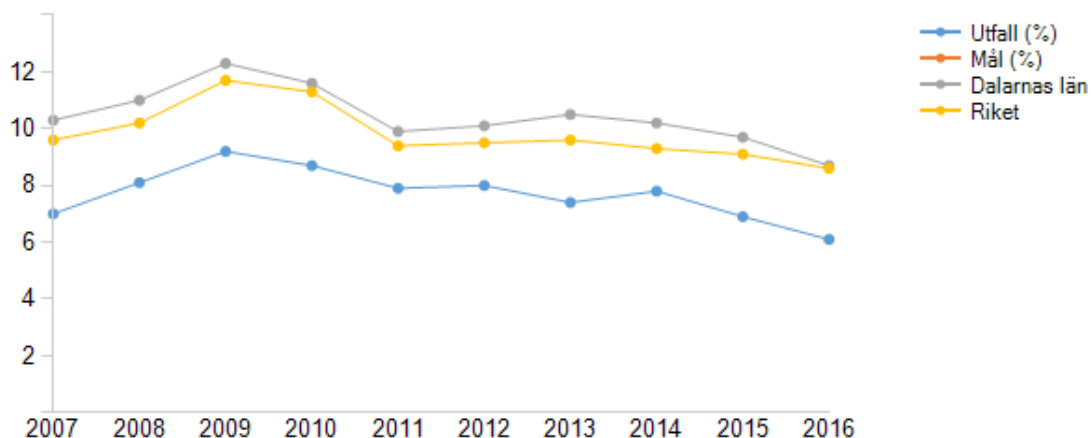
Beskrivning

Barn i Mora, Dalarna och Sverige har goda uppväxtvillkor och god hälsa jämfört med barn i andra delar av världen. Ändå finns det stora skillnader i hälsa mellan olika grupper av barn. Detta påverkar barnens möjligheter till en bra start i livet. Fokusområdet rör insatser som syftar till att minska skillnader i livsvillkor och hälsa genom att ge barn i åldern 0-6 år en god start i livet. Såväl vårdnadshavare som verksamheter som möter barn bör engageras i ett sådant utvecklingsarbete.

4.1.1 Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel %

Kommentar

Den positiva trend som funnits under några år har fortsatt och andelen barn i ekonomiskt utsatta hushåll fortsätter att minska. Andelen i Mora är avsevärt lägre än i Dalarna och medelvärdet för alla kommuner.

Beskrivning

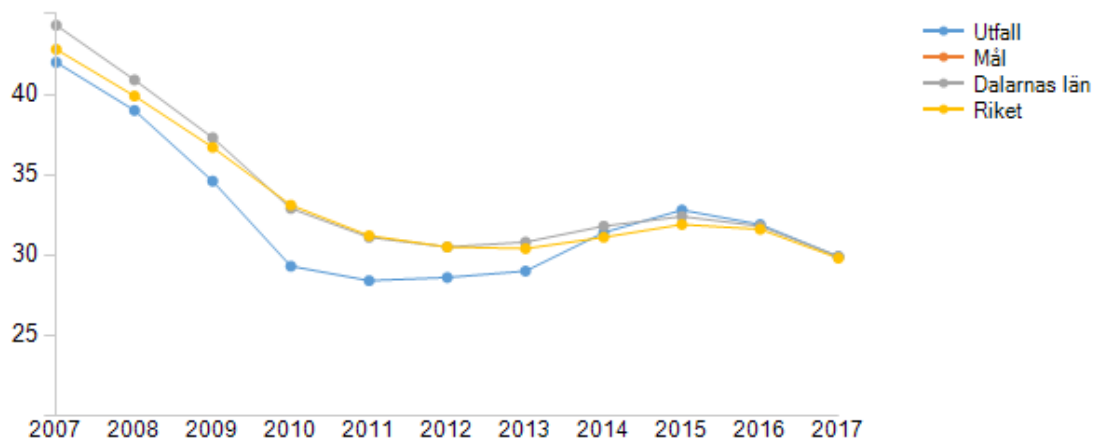
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%) Antal invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll dividerat med totalt antal invånare 0-19 år, multiplicerat med 100. Med ekonomiskt utsatta avses hushåll med låg inkomst eller ekonomiskt bistånd (tidigare kallat socialbidrag). Med låg inkomst avses lägsta utgiftsnivå baserad på den socialbidragsnorm, som fastställdes på 1980-talet (med inflationsuppräknningar) och en norm för boendeutgifter. Om inkomsterna understiger dessa normer definieras detta som låg inkomst. Med ekonomiskt bistånd menas att sådant erhållits minst en gång under året. Nyckeltalet beräknas på samma sätt som Rädda barnens Barnfattigdomsindex som dock använder åldersgruppen 0-17 år. Fr.o.m 2011 framtaget med det nya hushållsbegreppet (tidigare familjer) samt ny populationsavgränsning: De som inkluderas ingår i helårshushåll vilket innebär att de vuxna i hushållet ska ha varit folkbokförda både 1 jan och 31 dec aktuellt år samt att hushållets disponibla inkomst ska vara skild från 0 kr. Källa: SCB, Kolada (N02904).

4.1.2 Ohälsotal, totalt

Kommentar

◆ Ohälsotalen minskar generellt, även i Mora. Ohälsotal i Mora är på ungefär samma nivå som medelvärdet för andra kommuner.

Här finns stora könsskillnader, där kvinnor i Mora liksom i alla kommuner och i Dalarna, har betydligt högre ohälsotal än män.

Beskrivning

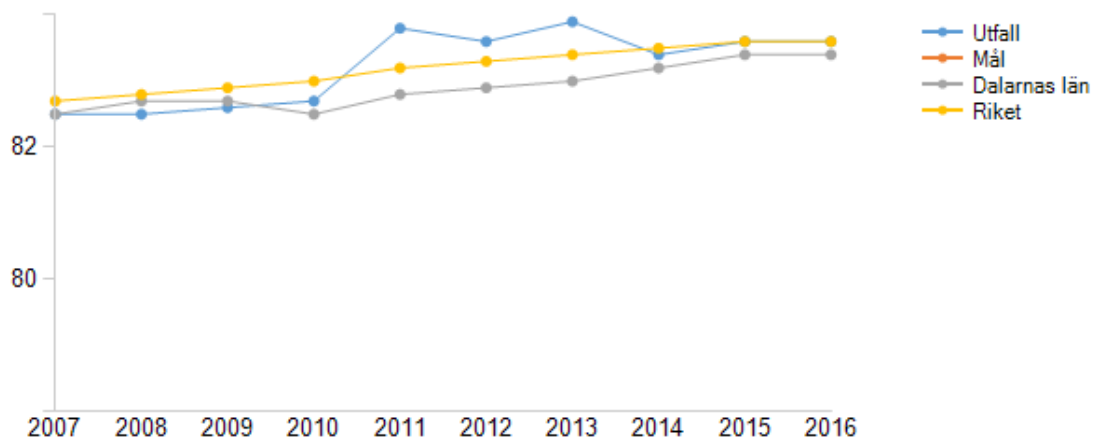
Ohälsotal, dagar Ohälsotalet är ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen. Ohälsotalet beräknas genom att summa dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt dagar med aktivitets- och sjukersättning divideras med befolkningen i åldern 16-64 år. Källa: Försäkringskassan, Kolada (N00957).

4.1.3 Återstående medellivslängd vid födseln, kvinnor, kommun, år

Kommentar

Kvinnor lever längre än män och för Moras del är skillnaden 2,5 år. Värdet, 83,6, är detsamma som medelvärdet för alla kommuner och något högre än i Dalarna.

Medellivslängden bland kvinnor, också i Mora, ökar något lite varje år.

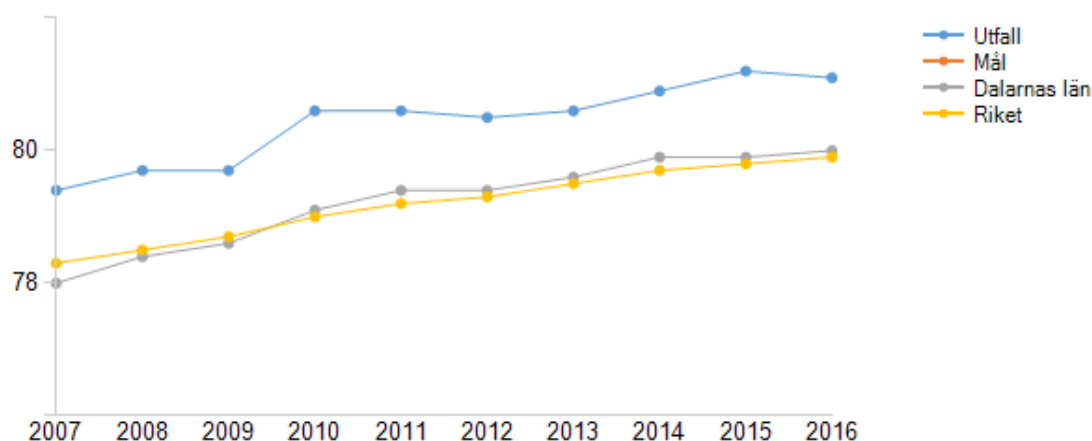
Beskrivning

Återstående medellivslängd vid födseln (kvinnor) kommun, år Beräknad återstående medellivslängd i antal år vid födelsen perioden T-4 till år T för kvinnor födda i Sverige, kommun. Källa: SCB, Kolada (N00925).

4.1.4 Återstående medellivslängd vid födseln, män, kommun, år

Kommentar

Män i Mora har i genomsnitt en medellivslängd som är 2,5 år kortare än kvinnors. Värdet, 81,1, är högre än medelvärdet för alla kommuner och högre än i Dalarna. Medellivslängden bland män, också i Mora, ökar något lite varje år

Beskrivning

Återstående medellivslängd vid födseln (män) kommun, år. Beräknad återstående medellivslängd i antal år vid födseln perioden T-4 till år T för män födda i Sverige kommun. Källa: SCB, Kolada (N00923).

4.2 Ge alla barn och unga goda förutsättningar under tiden i skolåldern

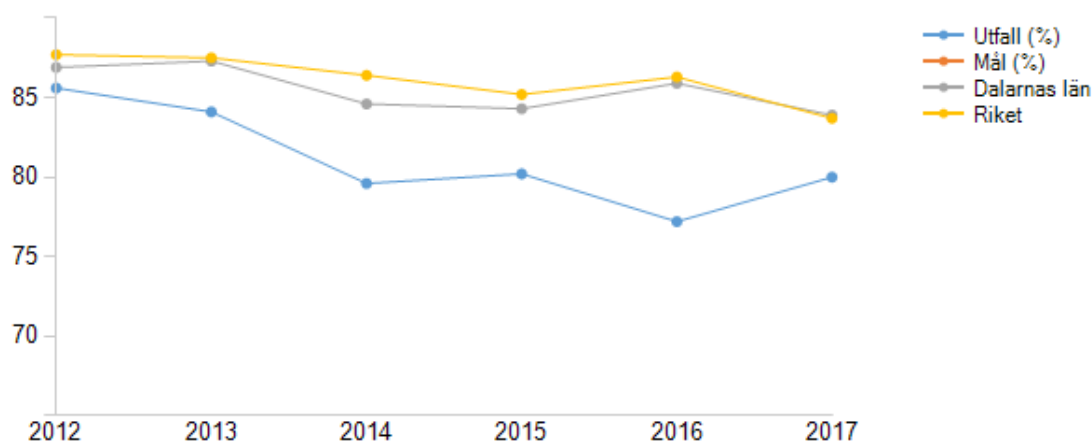
Beskrivning

Barn och unga i Mora, Dalarna och Sverige har goda uppväxtvillkor och god hälsa jämfört med andra delar av världen. Ändå finns stora skillnader i t.ex. studieresultat, förutsättningar för lärande och deltagande i fritidsaktiviteter mellan olika delar av länet och olika grupper av barn och unga. Fokusområdet rör insatser som syftar till att minska skillnader i livsvillkor och hälsa genom att barn och unga ges goda förutsättningar under tiden i skollåren. Såväl vårdnadshavare och verksamheter som möter barn bör och unga engageras i ett sådant utvecklingsarbete.

4.2.1 Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel %

Kommentar

- ◆ Resultaten i Mora förbättras och andelen behöriga till yrkesprogram har ökat, från ett tidigare lågt värde (77%) till 80% som, trots denna ökning, ligger under Dalarna och medelvärdet för alla kommuner. Tydliga könsskillnader, kvinnor uppnår bättre resultat än män.

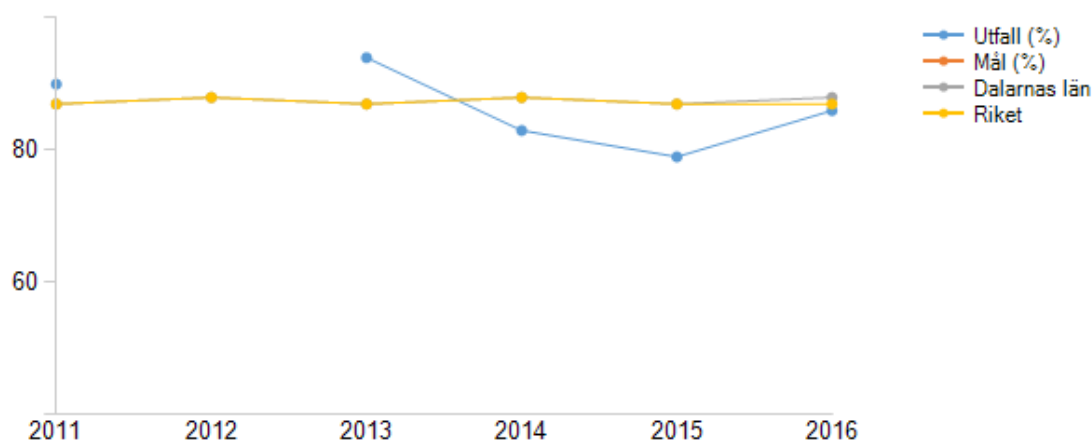
Beskrivning

Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%). Antal elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram dividerat med antal elever som fått eller skulle ha fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik och i minst fem andra ämnen från grundskolan. Fram t.o.m. 2011 krävdes godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik för att uppnå lägsta behörighet till gymnasiet. Uppgiften avser elever folkbokförda i kommunen. Elever med okänd bakgrund ingår inte. Uppgiften avser läsår. Källa: SCB och Skolverket, Kolada (N15428).

4.2.2 Andel elever som har en positiv syn på undervisningen, åk 5, andel %

Kommentar

Denna undersökning är nedlagd och 2016 var sista året den genomfördes.

Beskrivning

Elever i åk 5: Sammanvägt resultat - elevernas syn på skolan och undervisningen, andel (%) (U15454) Detta är ett utvecklingsnyckeltal, se frågor och svar på kolada.se för mer information. Andel elever som svarat något av de två förstnämnda alternativen där de fem svarsalternativen är - Stämmer helt och hållet, Stämmer ganska bra, Stämmer ganska dåligt,

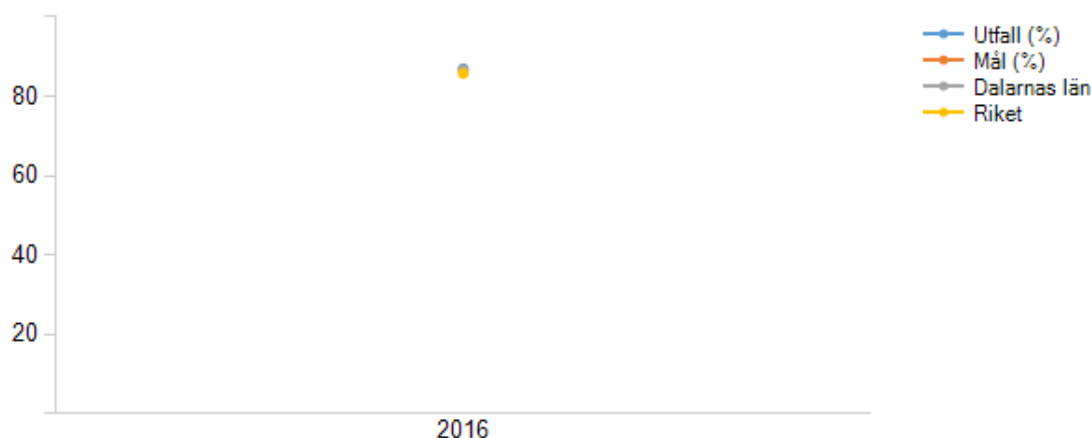

Stämmer inte alls, Vet ej på de gemensamma enkätfrågorna om elevernas syn på skolan och undervisningen. Avser elever i årskurs 5 i kommunen. Källa: Egen uppgift från kommunen och SKL.

4.2.3 Elever i åk 5: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel %

Kommentar

Resultat marginellt över snittet i riket samt snittet Dalarnas län. Detta mått hämtas från Skolinspektionens skolenkät som ersätter SKL:s motsvarighet från och med 2017.

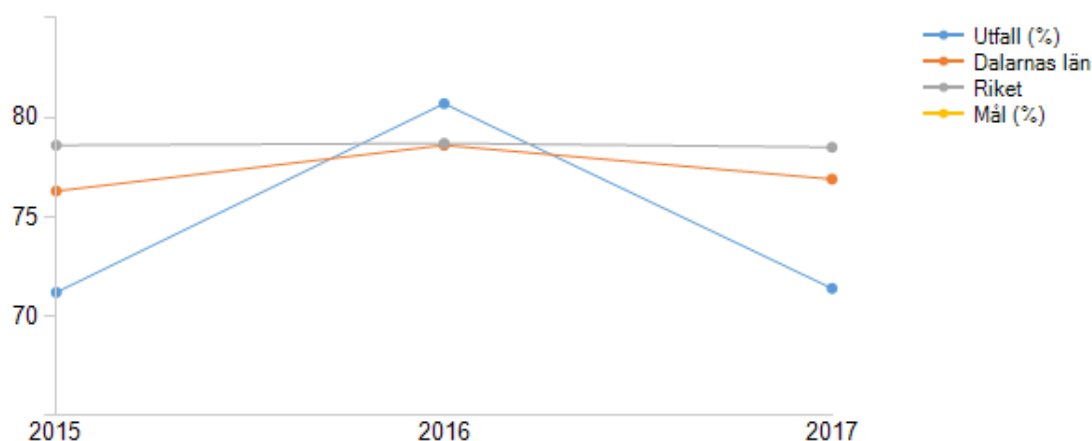
Beskrivning

Elever i åk 5: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel (%) (N15559) Antal elever som angivit något av alternativen "stämmer helt och hållet" eller "stämmer ganska bra" som svar på påståendet "Jag är nöjd med min skola som helhet", dividerat med det totala antalet elever som svarat på enkäten. Uppgifterna kommer från Skolinspektionens "Skolenkäten" som en gång under två läsår (T-1 och T) tillfrågat skolans elever i årskurs 5. För data på kommunnivå avser uppgifterna enbart elever i kommunala skolor i den aktuella kommunen, medan uppgifterna på enhetsnivå och för riket även inkluderar skolor med annan huvudman. Källa: Skolinspektionen.

4.2.4 Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel %

Kommentar

- Stora variationer i Mora mellan åren. Andelen har minskat jämfört med föregående år. Moras resultat är lägre jämfört med medelvärdet för alla kommuner och Dalarna. Generellt kan man iaktta könsskillnader, då fler kvinnor än män har examen eller studiebevis inom 4 år. För Moras del varierar detta förhållande mellan åren. År 2015 och 2016 var andelen kvinnor och män ungefär lika, men 2017 var andelen kvinnor med examen eller studiebevis inom 4 år 14 procent större.

Beskrivning

Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%) (N17457) Antal folkbokförda elever i kommunen som började på gymnasium för fyra år sedan som fått examen eller studiebevis inom fyra år, inkl. IM dividerat med antal folkbokförda elever i kommunen som började på gymnasium för fyra år sedan, inkl. IM. Källa: SCB

4.3 Ge alla förutsättningar till egen försörjning

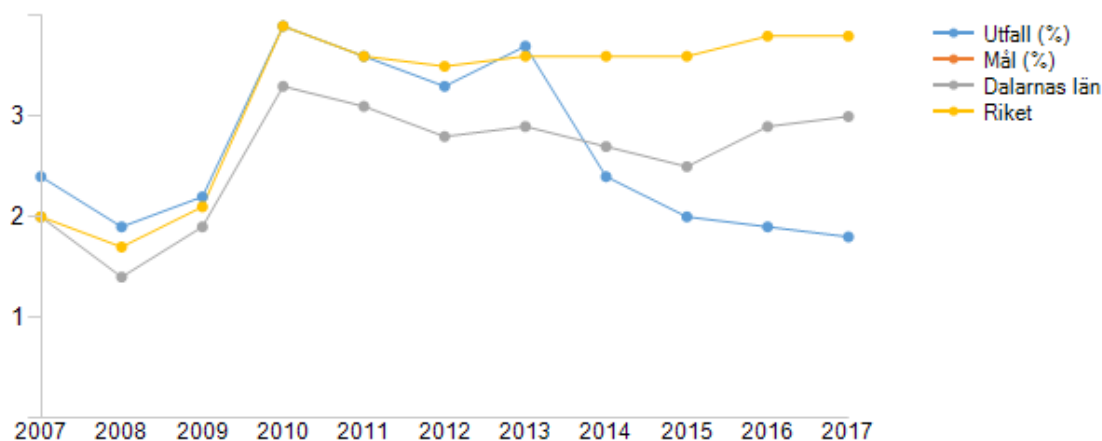
Beskrivning

Känslan av kontroll över det egna livet är central för människor och grundläggande för hur hälsan utvecklas. Genom insatser som stärker människors förutsättningar att försörja sig och vara delaktiga i samhället är det också möjligt att minska skillnader i livsvillkor och hälsa. Fokusområdet omfattar insatser som syftar till att minska skillnader i livsvillkor och hälsa genom att skapa förutsättningar för egen försörjning för invånare i arbetsför ålder. Insatser på detta område kan vända sig till invånare i Dalarna och arbetsgivare med verksamhet i länet samt omfatta samverkan med andra aktörer.

4.3.1 Långtidsarbetslöshet 25-64 år i kommunen, andel % av befolkning

Kommentar

- Långtidsarbetslöshet i Mora fortsätter att minska och är betydligt lägre än i Dalarna och medelvärdet i alla kommuner. I Mora finns inga skillnader mellan kön, vilket man däremot kan se i Dalarna och alla kommuner.

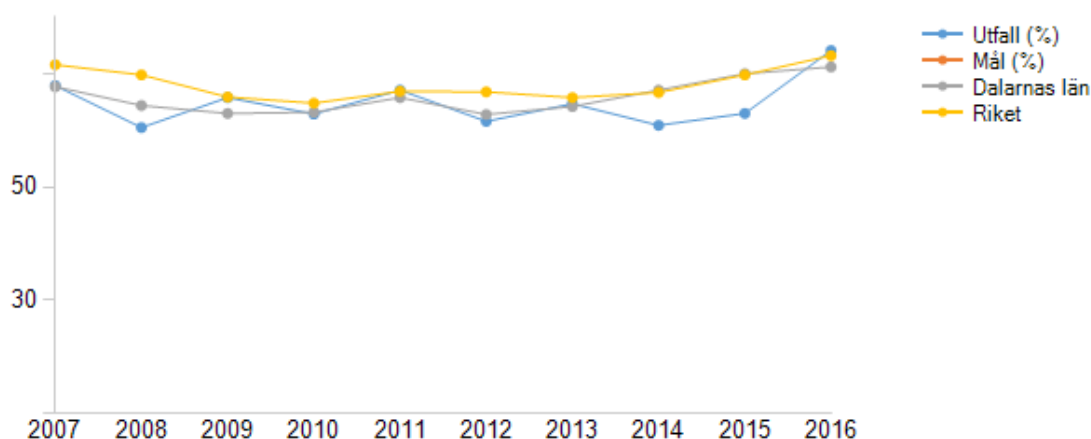
Beskrivning

Långtidsarbetslöshet 25-64 år i kommunen, andel (%) av befolkning. Antal personer 25-64 år i kommunen som varit öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i minst sex månader, dividerat med antal invånare 25-64 år i kommunen den 31/12 år T-1. Arbetslösheten avser statistik från mars månad år T. Källa: Arbetsförmedlingen och SCB, Kolada (N00955).

4.3.2 Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning, andel %

Kommentar

2016 års siffror visar att fler ungdomar i Mora, jämfört med Dalarna och medelvärdet för alla kommuner. Andelen har ökat med 10 procentenheter jämfört med föregående år. 2016 års siffror visar att betydligt fler män än kvinnor är etablerade, vilket skiljer sig från Dalarna och medelvärdet för alla kommuner där skillnader mellan kön är små.

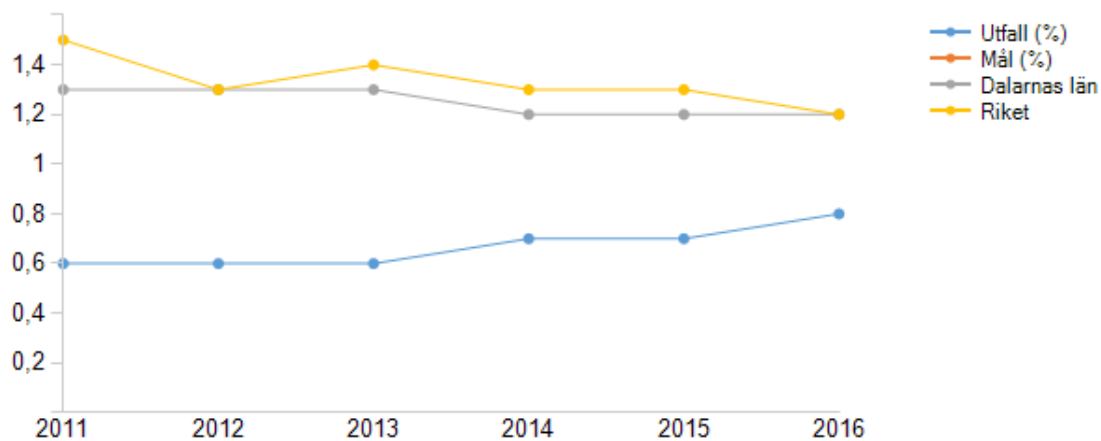
Beskrivning

Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%). Andel av eleverna folkbokförda i kommunen och med erhållit slutbetyg eller motsvarande år T-2 som var etablerade på arbetsmarknaden år T. Avser elever i gymnasieskolan folkbokförda i kommunen oavsett huvudman för skola eller elevens studieort. Källa: SCB och Skolverket, Kolada (N17430).

4.3.3 Hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd i 10-12 månader under året, andel av bef. %

Kommentar

Mora ligger klart under snittet för riket. Det har dock skett en stadig ökning sedan 2013.

Beskrivning

(N31815) Antal hushåll med ekonomiskt bistånd i 10-12 månader under kalenderåret, dividerat med antal hushåll 31/12, multiplicerat med 100. Källa: SCB.

4.4 Skapa hälsofrämjande och hållbara miljöer och samhällen

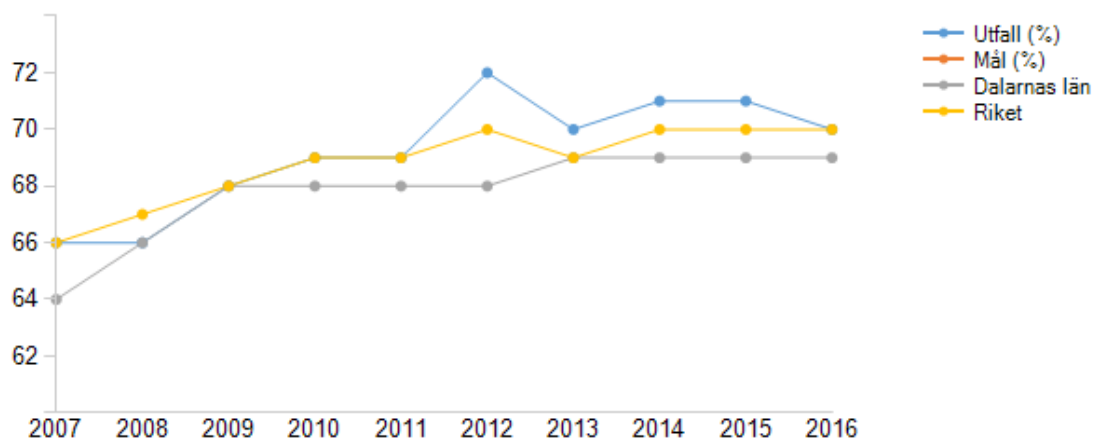
Beskrivning

Den miljö vi lever i påverkar vår hälsa, våra liv och våra livsvillkor. En god samhällsplanering kan verka hälsofrämjande, medan en dålig kan påverka människors hälsa och samhällets sociala sammanhållning negativt. Fokusområdet omfattar (kommunens) insatser för utveckling av hälsofrämjande och hållbara miljöer. Fokusområdet berör alla stadens invånare, det vill säga alla grupper och åldrar.

4.4.1 Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel %

Kommentar

Andelen med bra självskattat hälsotillstånd är stabil och relativt hög. Andelen i Mora är i nivå med Dalarna och medelvärdet för alla kommuner. Det är något fler män än kvinnor som upplever god hälsa.

Beskrivning

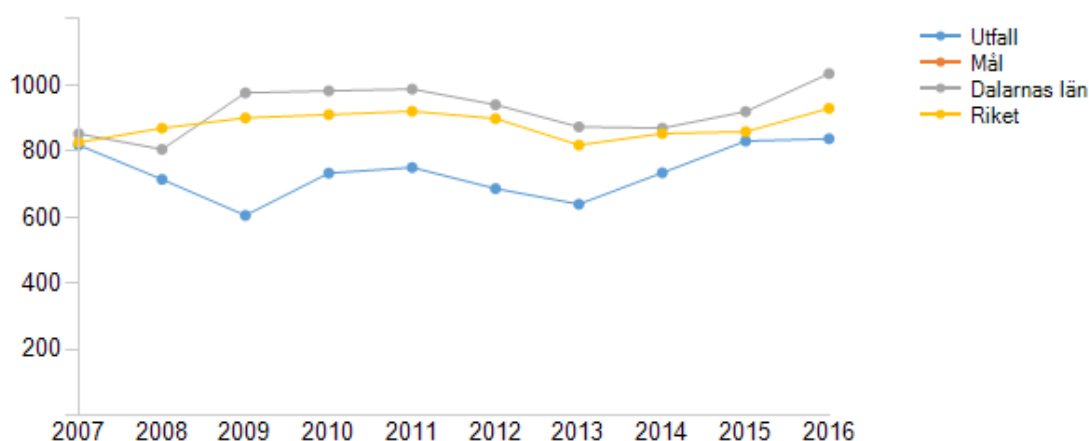
Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd kommun, andel (%). Detta är ett utvecklingsnyckeltal, se frågor och svar på kolada.se för mer information. Antal som i

Nationella folkhälsoenkäten svarat "Bra" eller "Mycket bra" på frågan "Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?" dividerat med antal som besvarat frågan. Avser år T-3 till T. För kommuner används tilläggsurval vilka förekommer oregelbundet, därför viktas andelarna efter antal svar per år. Källa: Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor (HLV), Kolada (U01405).

4.4.2 Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv.

Kommentar

Oförändrat jämfört med föregående år, 2015. Mora har färre våldsbrott än Dalarna och medelvärdet för alla kommuner.

Beskrivning

Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 invånare. Avser summering av: Dödligt våld, Försök till mord eller dråp, Misshandel inkl. grov, Våldtäkt inkl. grov, Grov kvinnofridskränkning, Grov fridskränkning, Olaga förföljelse, Våld mot tjänsteman och Rån inkl. grovt, antal/100 000 inv. Brotten är en aggregering av kommunerna i länet. Fr.o.m. 2015 så avses endast de brott som kunnat härledas till en kommun. Tidigare år fanns det med brott som begåtts i länet men inte kunnat kopplas till en specifik kommun. Källa: BRÅ, Kolada (N07403).

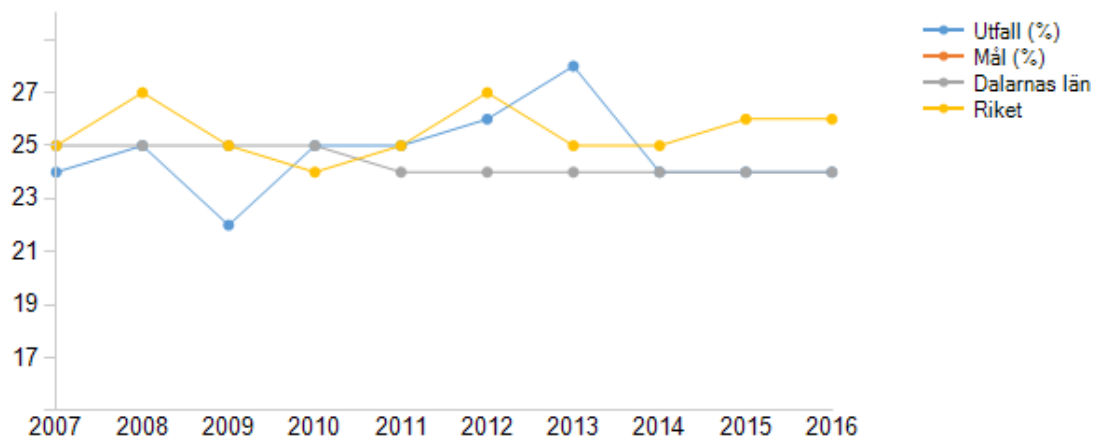
4.4.3 Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel %

Kommentar

Andelen Morabor med avsaknad av tillit till andra är lägre än medelvärdet för alla kommuner, men i nivå med Dalarna.

En oroande hög andel Morabor saknar tillit till andra. Nivån har varit relativt konstant det senaste decenniet och utan några större skillnader. Fler män än kvinnor i Mora uppger avsaknad av tillit till andra.

Generellt gäller för nyckeltalet att andelen är klart högst i den yngsta åldersgruppen i jämförelse med övriga åldersgrupper. Individer med eftergymnasial utbildning litar i högre grad på andra människor än vad individer med kortare utbildningar gör.

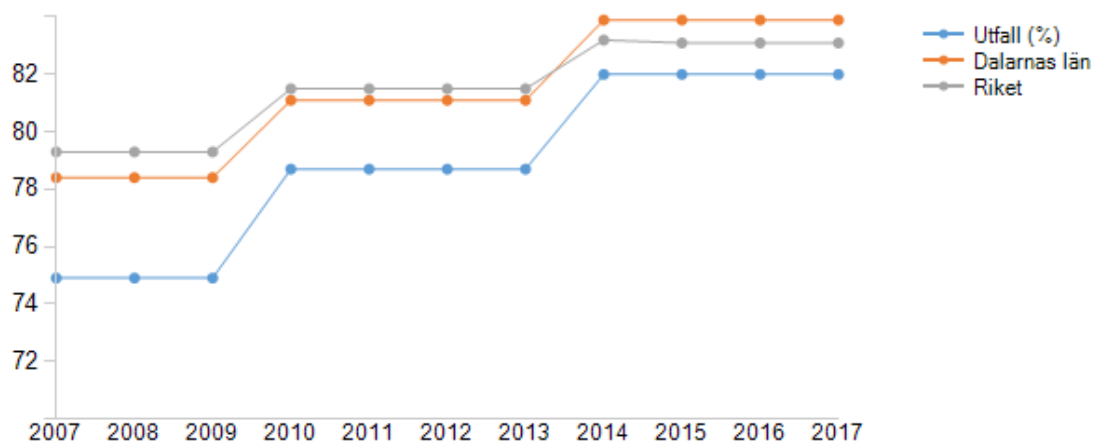
Beskrivning

Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%). Detta är ett utvecklingsnyckeltal, se frågor och svar på kolada.se för mer information. Andel (%) invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra. Resultatet baseras på data från de fyra befolkningsenkäterna Hälsa på lika villkor (Statens folkhälsoinstitut) år T-3 till år T, Liv & hälsa år T, Folkhälsa i Skåne år T samt Hälsoenkät Stockholms län frågan; Tycker du att man i allmänhet kan lita på de flesta människor? Indikator redovisar avsaknad av tillit, det vill säga andel (%) personer som svarat nej på frågan. Källa: Kolada (U01413).

4.4.4 Valdeltagande i senaste kommunvalet, %

Kommentar

Valdeltagande vid kommunval i Mora har ökat vid vart och ett av de tre senaste valen. Valdeltagandet i Mora är lägre än medelvärdet för alla kommuner och Dalarna.

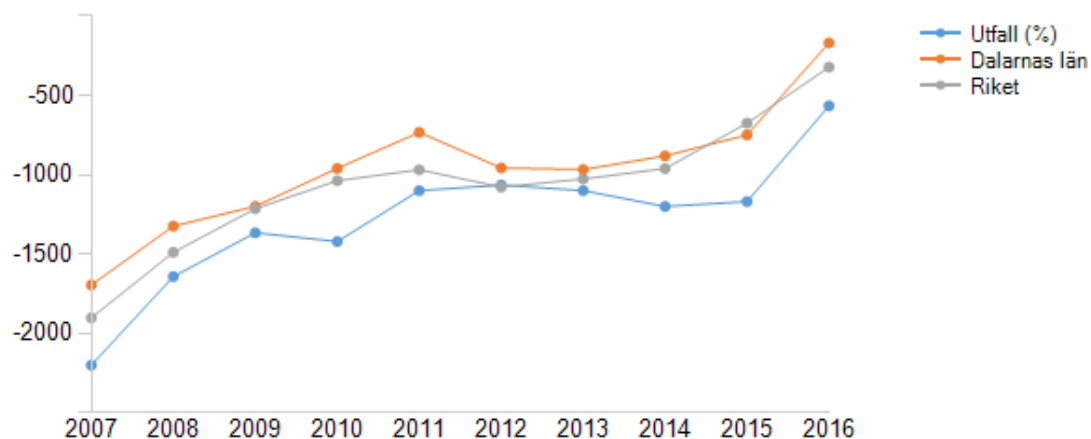
Beskrivning

Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%). Antal avgivna röster i senaste kommunalvalet (giltiga och ogiltiga) dividerat med antal röstberättigade, multiplicerat med 100. Källa: Valmyndigheten och SCB, Kolada (N05401).

4.4.5 Lönegap, median kvinnor - median män anställda av kommunen, kr

Kommentar

Löneskillnad mellan kvinnor och män kvarstår, men man kan ändå se en minskning från föregående år. I Mora kommun är lönegapet större än medelvärdet för alla kommuner samt Dalarna.

Beskrivning

Lönegap, median kvinnor minus median män anställda av kommunen, kronor (i månaden) (N00951). All lön som redovisas är uppräknad till heltidslön. I heltidslön ingår grundlön plus rörliga tillägg och förmåner. Avser anställda 18-66 år (t.o.m. 2013 avsågs 18-64 år) som är månads- eller timavlönade. Anställda i kommunägda bolag ingår inte här. Källa: SCB

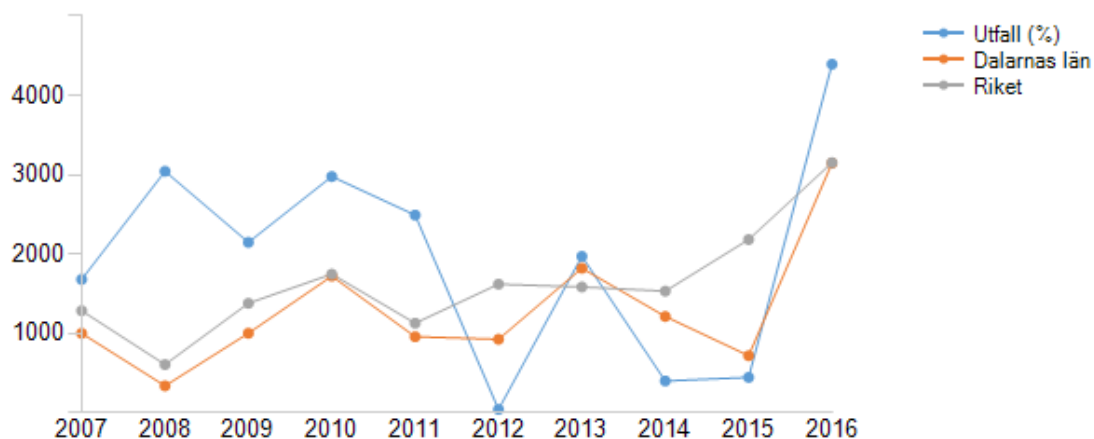
5 Ekonomisk hållbarhet

5.1 Kommunkoncernens ekonomi

5.1.1 Resultat före extraordinära poster kommunkoncern, kr/inv

Kommentar

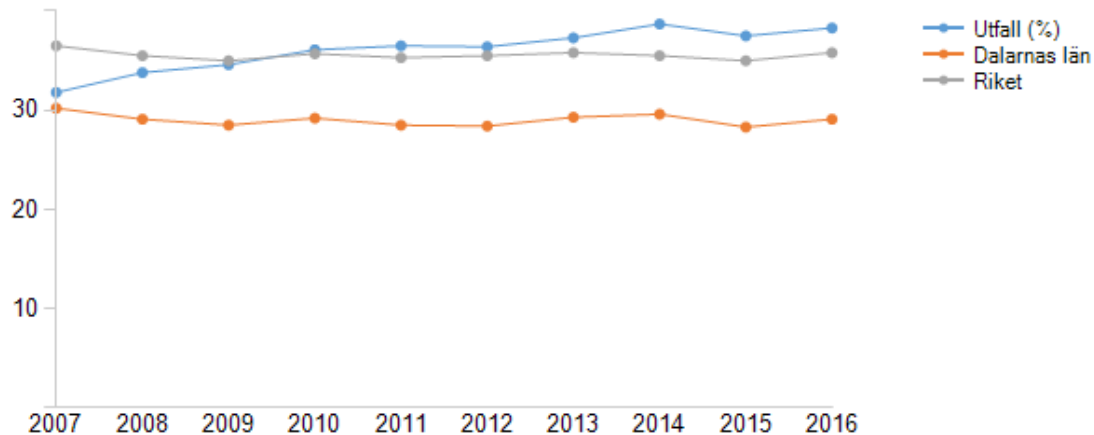
Moras resultat ligger klart över snittet. Dock beror detta till stor del på engångsposter som exempelvis tillfälliga statsbidrag.

Beskrivning

Resultat före extraordinära poster kommunkoncern, kr/inv (N03111) Kommunkoncernens resultat före extraordinära poster dividerat med antalet invånare i kommunen den 31/12. Denna post visar resultatet för kommunkoncernens löpande verksamhet före eventuellt förekommande extraordinära poster. Källa: SCB.

5.1.2 Soliditet kommunkoncern, %

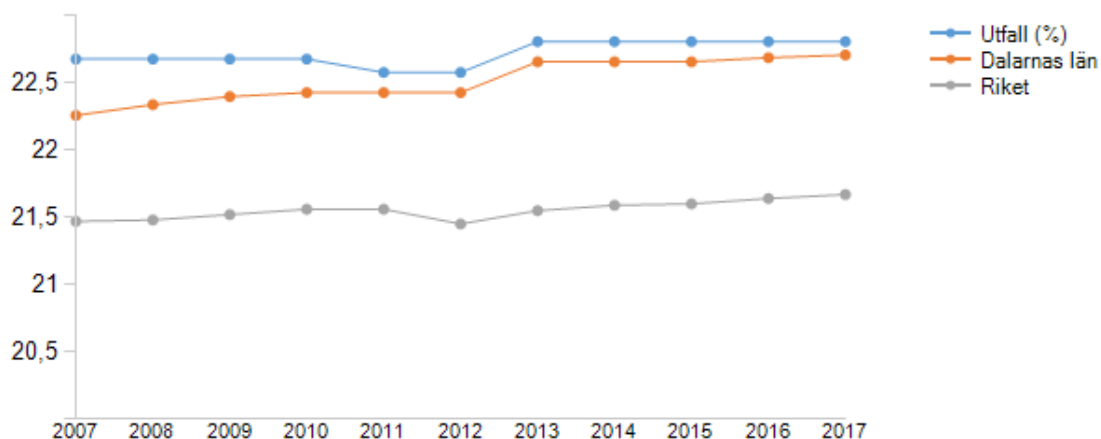
Beskrivning

Soliditet kommunkoncern, (%) (N03110) Kommunkoncernens egna kapital dividerat med tillgångarna i balansräkningen, exkl. pensionsåtaganden intjänade före 1998. Källa: SCB.

5.1.3 Skattesats till kommun, %

Kommentar

■ Mora kommun har en hög skattesats jämfört med snittet i riket.

Beskrivning

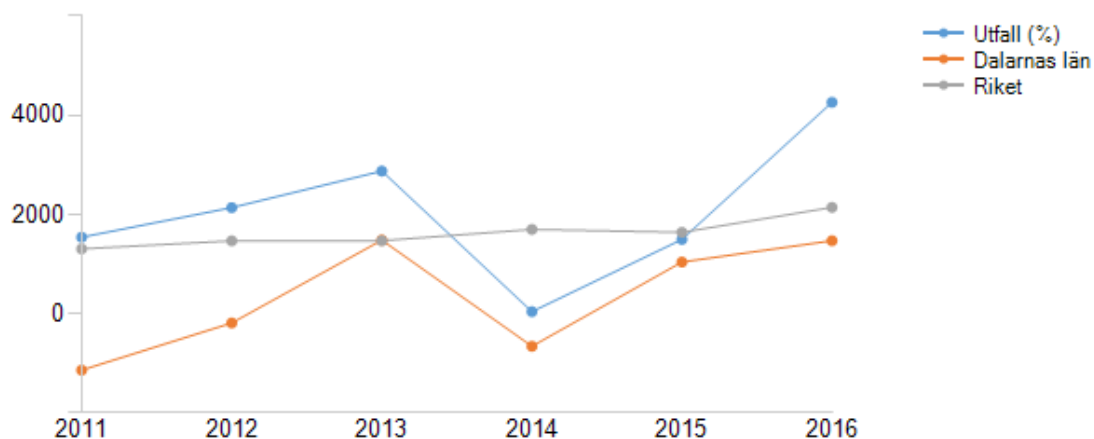
Skattesats till kommun, (%) (N00901) Skattesats till kommun. Källa: SCB.

5.1.4 Nettoinvesteringar exkl. finansiella investeringar kommun, kr/inv

Kommentar

2016 hade Mora en stor investeringsbudget. Detta utfall måste dock ställas i relation till i vilken grad investeringarna är självfinansierade, dvs om kommunen har tvingats ta upp lån för att finansiera investeringarna.

Beskrivning

Nettoinvesteringar exkl. finansiella investeringar kommun, kr/inv (N03141) Nettoinvesteringar exkl. finansiella investeringar, tkr, kommun dividerat med antal invånare 31/12. Källa: SCB:s Räkenskapsammandrag.

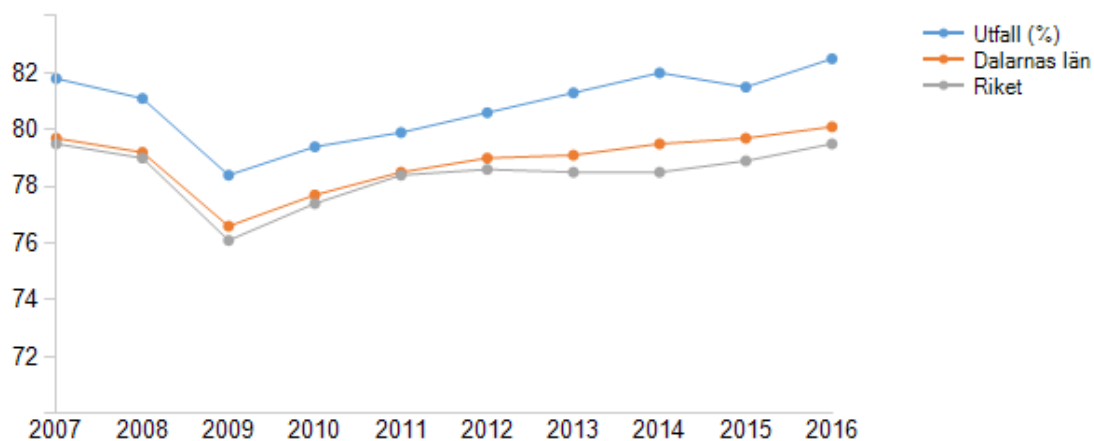
5.2 Kommunens invånare

5.2.1 Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel%

Kommentar

Andelen förvärvsarbetande i Mora fortsätter att utvecklas positivt och ligger på en högre nivå än i Dalarna och medelvärdet i alla kommuner.

Andelen förvärvsarbetande kvinnor och män är lika i Mora, men skiljer något i Dalarna och medelvärdet i alla kommuner där andelen förvärvsarbetande män är högre.

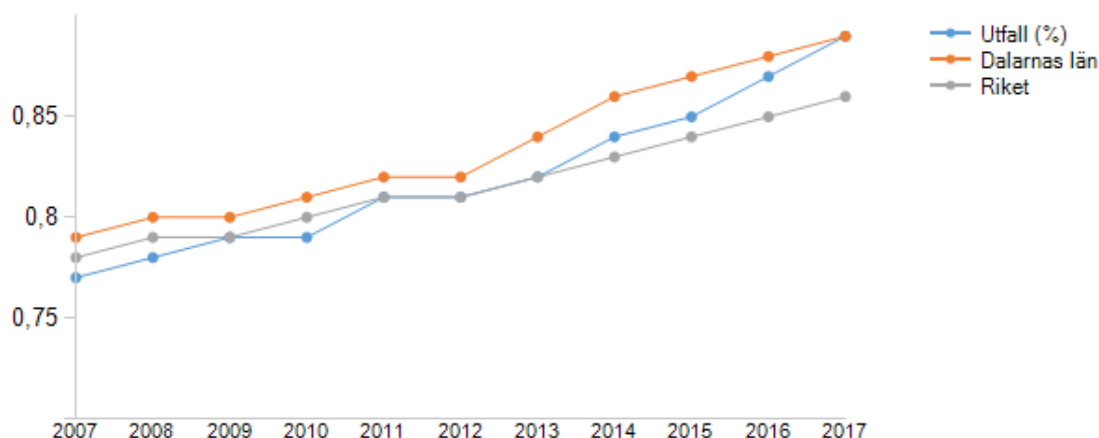
Beskrivning

Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%). Antal förvärvsarbetande i åldern 20-64 år dividerat med antal invånare i åldern 20-64 år den 31/12. Med förvärvsarbetande avses personer med löneinkomst av anställning under november månad, och personer med inkomst av aktiv näringsverksamhet. Källa: SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS), Kolada (N00914).

5.2.2 Demografisk försörjningskvot

Kommentar

◆ Mora kommun följer snittet i riket.

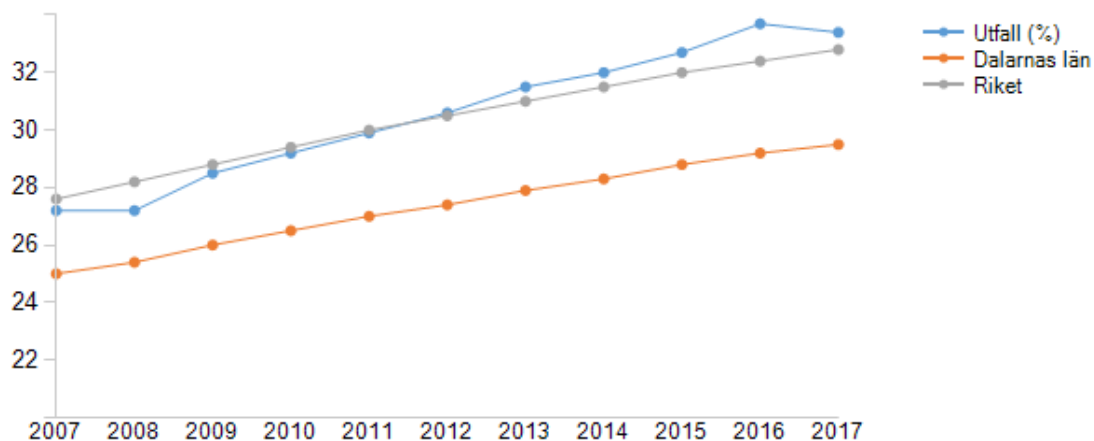
Beskrivning

Demografisk försörjningskvot, kommun (N00927) Den demografiska försörjningskvoten beräknas som summan av antal personer 0-19 år och antal personer 65 år och äldre dividerat med antal personer 20-64 år. Källa: SCB.

5.2.3 Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel %

Kommentar

◆ Cirka en tredjedel av Moraborna har eftergymnasial utbildning. Läget är konstant, ingen ökning från föregående år. Andelen kvinnor i Mora med eftergymnasial utbildning är 42 procent, vilket är högre än Dalarna och medelvärdet för alla kommuner.

Beskrivning

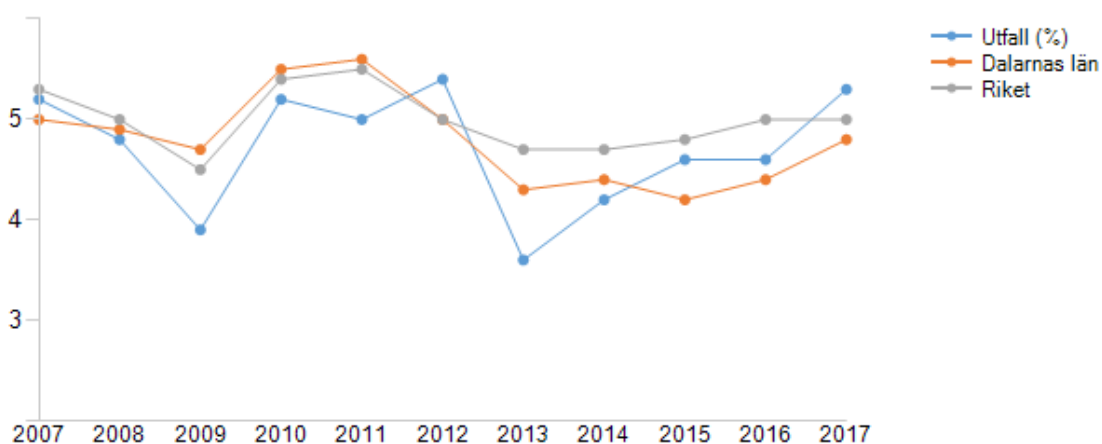
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%) (N01982) Invånare med eftergymnasial utbildning 25-64 år, andel (%). Eftergymnasial avser: eftergymnasial utbildning kortare än 3 år, längre än 3 år samt forskarutbildning. Källa: SCB.

5.3 Näringslivsklimat

5.3.1 Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare

Kommentar

♦ Utfall enligt snittet i riket. Något högre jämfört med snittet i Dalarnas län.

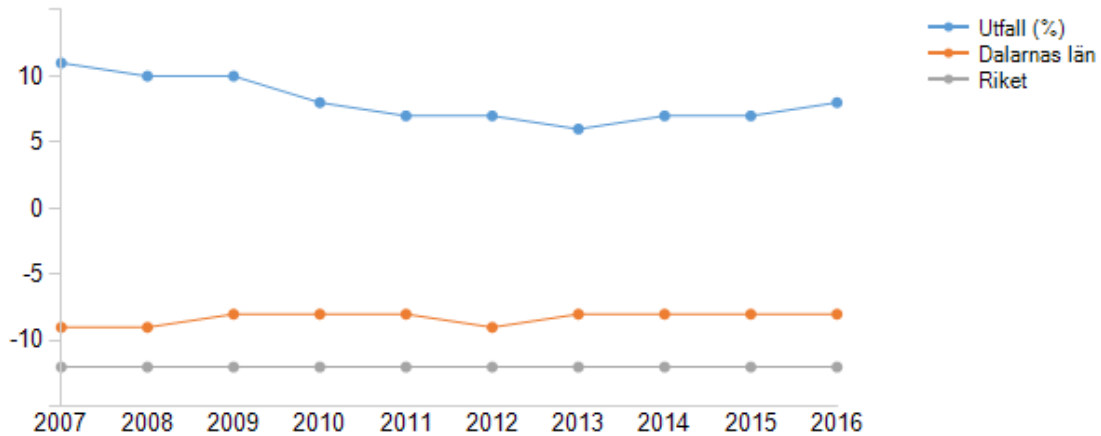
Beskrivning

Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare (N00941) Antalet nyregistrerade företag i kommunen dividerat med antal invånare 31/12. Avser aktieföretag, enskilda näringsidkare, handelsbolag och kommanditbolag. Redan registrerade företag som flyttar in till kommunen från annan kommun ingår inte. Källa: Bolagsverket och SCB.

5.3.2 Nettoinpendling till kommun, andel %

Kommentar

Mora har en mycket positiv nettoinpendling till kommunen jämfört med snittet i riket, dvs det är fler som pendlar in till sin arbetsplats i Mora jämfört med de som bor i Mora och pendlar till andra kommuner. Tyder på ett stort utbud på arbetstillfällen i kommunen.

Beskrivning

Nettoinpendling till kommun, andel (%) (N00924) Antal inpendlare (personer som förvärvsarbetar i kommunen och bor i en annan kommun) minus antal utpendlare till kommunen dividerat med antal förvärvsarbetare som bor i kommunen (nattbefolkning). Multiplieras med 100 för redovisning i procent. Ett negativt värde indikerar att flera pendlar ut än in i kommunen. Källa: SCB.